

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: oponentský

Autor/ka práce: Eliška Peřinová

Název práce: Proměny v zobrazování Sametové revoluce v rámci české filmové tvorby

Vedoucí práce: Mgr. Barbora Spalová, Ph.D.

Oponent/tka: Moskvina Yuliya

Navržené hodnocení: B

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumní otázky autorka práce pokládá na stránce 21-22. Otázky se týkají zobrazení sametové revoluce v rámci českého filmu, změn v tomto zobrazení v průběhu času a recepce zobrazení revoluce u odborné a divácké veřejnosti. V závěru autorka odpovídá na položené otázky, odpovědi považují za postačující. Práce má jasnou strukturu.

Za nedostatek považují, že v práci na začátku analýzy není ani krátce uvedeno, o čem analyzované filmy jsou. Pro čtenářku, která žádný z těch filmů neviděla, je pak těžké se v práci orientovat.

Za další nedostatek považují, že analytická část práce zahrnuje hodně zjištění, která pak nejsou v závěru reflektovaná. Naopak, v závěru autorka spíše redukuje zjištění, která by jinak mohla být dost zajímavá (např. píše, že v druhé polovině 90ch let filmy o sametové revoluci pracují s dimenzí my-oni, ale v analytické části práce popisuje více kategorií (mlčící většina, odpůrci režimu, kolaboranti). Právě skutečnost, že ve filmech je více kategorií, ukazuje na šedou zónu mezi binárními opozicemi, což je zajímavé zjištění, které autorka dále nerozpracovává.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano, autorka se opírá o relevantní literaturu. Pracuje jak s českou, tak i s cizojazyčnou literaturou. Autorka dokázala dobře situovat svůj výzkum mezi jiné výzkumy (Patová, Řehořová) existující v českém kontextu, což považuju za velice přínosné. Teoretická část je dobře strukturovaná, je obsáhlá a dobře popisuje konceptuální aparát, který sociologie používá pro zkoumání kolektivní paměti. Za nedostatek práce považují, že autorka se k tomu konceptuálnímu aparátu v závěru své práce nevrací a nesnaží se na svůj vlastní výzkum podívat prizmatem popsáných konceptů (např. autorka používá nová media, ale nerozpracovává podrobně jaký mají vztah k jí zkoumanému fenoménu).

Na druhou stranu autorka přijímá koncepcí použité Řehořovou nekriticky (prostor filmového díla, společensko-historický prostor a prostor recepce). Použitá konceptualizace z mého hlediska nebere v potaz skutečnost, že film není jenom médium kulturní paměti, ale taky výsledek lidské imaginace.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka zkoumá 3 filmy o sametové revoluci. Omezený vzorek autorka reflektuje v kapitole „Limits práce“. Celkově, použitá data jsou postačující pro bakalářskou práci. Kromě toho se autorka dokonce potkala s autorkou jiné bakalářské práce, která používala podobnou metodologii, což je velice ocenitelná snaha.

Na druhou stranu není moc jasné, proč vybírá jenom jeden film z každé dekády s ohledem na celkově omezený počet filmů o sametové revoluci. Takový malý vzorek je postačující pro bakalářskou práci, ale problém, který, podle mého názoru autorka přehlíží je, že film není jenom médium kolektivní paměti, ale taky umělecké dílo založené na práci lidské imaginace. Z toho důvodu při takovém malém vzorku je těžké odlišit interpretaci režisérky/a nebo její/jeho umělecký styl od toho, co autorka práce zkoumá (kolektivní paměť). Tuto skutečnost autorka částečně reflektuje, když píše, že filmy konzultovala s odborníky nebo když zahrnuje rozhovory s autory filmů do výzkumu.

Na stránce 23 autorka uvádí Řehořovou inspiraci Parsonsovým paradigmatickým AGIL, ale neříká, jak jej Řehořová přesně použila. Autorka práce s tím dále nijak nepracuje a není jasno, proč to je v této části uvedeno.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Na jednu stranu je analytická část práce hodně kvalitní a podrobná. Na druhou stranu je příliš dlouhá a obsahuje zjištění, které jsou irrelevantní k tématu práce, což je kolektivní paměť. Např. není jasno, jakou mají souvislost ocenění kvality hry herců a vytváření kolektivní paměti o sametové revoluci (str. 63) – toto zjištění se pak neobjevuje v závěru práce. Pokud taková souvislost je, měla by být lepe zdůvodněná. Celkově bych doporučovala analytickou část zkrátit (např. místo textů vytvořit tabulky), naopak více se soustředit na závěr a zahrnout do něho citlivější práci s argumenty vycházející s obsáhlé analytické části (např. výše zmíněná interpretace binárních opozic).

Kromě toho je analytická část velice deskriptivní a repetitivní a čtenář často ztrácí linii argumentace kvůli tomu, že autorka popisuje podrobnosti a detaily, které, domnívám si, by se daly vynechat. Za matoucí považuji skutečnost, že autorka zahrnuje názory recenzentů do celkové analýzy, ne jenom do kapitoly věnované recepci filmů. Např. do kapitoly Filmová forma zahrnuje názor recenzenta Fuky (str. 34). Pokud názory recenzentů patří do jiných konceptuálních rámců, než „recepcí“, mělo by to být zdůvodněno v kapitole Metodologické zpracování výzkumu. V opačném případě, je problematické odlišení prostoru filmového díla, společensko-historického prostoru a prostoru recepcí.

Dalším nedostatkem, co se kvality argumentů týče, je slabší rozpracování vlivu autorské imaginace a taky vlivu žánru na způsob zpracování (např. autorka v závěru píše, že zkoumané filmy nahlíží na sametovou revoluci optikou individuální a rodinné historie, ale není to společný rys pro nedokumentární dramatické filmy?).

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, autorčina tvrzení a zjištění jsou jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Doporučovala bych větší pozornost k použití slovních spojení jako je „naše území“ (str. 70) nebo „okupanti“ (str. 34, 48). Použití podobných výrazů není v akademické práci vhodné, ovšem objevují se hodně zřídka, proto předpokládám, že jde spíše o nepozornost, použití vox populi nebo nereflexivní použití slovních výrazů zkoumaných filmů (např. věta „Postavy zastupující vládnoucí komunistický režim lze v pozorovaných filmech rozdělit na Čechoslováky a ruské vojáky-okupanty“ (str. 48) – není jasné, jestli autorka používá svůj vlastní jazyk, jazyk filmů nebo to, co považuje jako společensky dané). Na celkové hodnocení práce tato skutečnost nemá vliv, ale velice doporučuji autorce dávat větší pozornost na použití slov, které mohou mít ideologickou konotaci. Rovněž se v práci objevují drobné hrubky (str. 70 - „v patovou zkoumaných filmech“ – musí být velké P), sametová revoluce je s malým „s“ (chyba se opakuje v celé práci).
Celkově, upozorňuji na to, že nejsem schopná ohodnotit úroveň jazykového aparátu, protože čeština je pro mě cizí jazyk.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).
Nejsou.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

- Dokáže autorka zahrnout imaginární složku tvoření filmů do analýzy zobrazení sametové revoluce?
- Jaký vliv má žánr filmů na způsob jeho zpracování, potažmo na zobrazení sametové revoluce?

Celkové hodnocení práce:

Celkově práci považuji za kvalitně zpracovanou a výzkumnou otázku za společensky a sociologicky relevantní. Autorka dokázala zahrnout dosavadní znalosti o kulturní paměti a svůj výzkum zasadila do relevantního sociologického kontextu. Autorka má jasně definovanou výzkumnou otázku, jasně popsanou metodologii. Analytická část práce by mohla být kratší, méně deskriptivní a nezahrnovat tolik detailů filmů. Na to, jak je rozsáhlá analytická část, závěr působí redukcionisticky a nepracuje se všemi zjištěními uvedenými v analytické části.

Celkově navrhuje hodnocení B.

Datum: 16.6.2020

Podpis:

